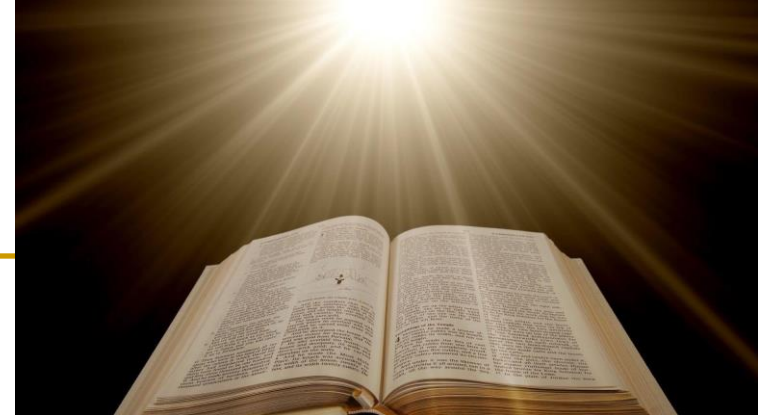

ECTS 3

četvrtkom u 10:15

FFRZ dvorana P26

***1. Judita –
paradigma***

2. Obnovljeni blagdan Sjenica

Uskrsnu (Ps 95)

D Hm G A Hm G A D

Us - krs - nu Go - spo-din, A - le - lu - ja! Us - krs - nu ka-ko re - če!

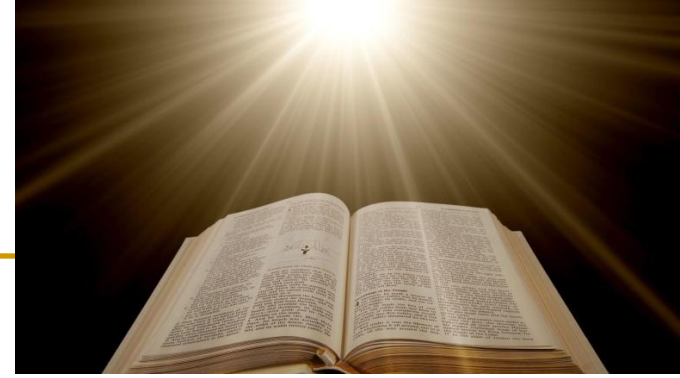
The image shows a musical score for the hymn 'Uskrsnu (Ps 95)'. It features a single staff of music in the key of D major (indicated by two sharps) and a common time signature. The melody consists of quarter and eighth notes. Above the staff, guitar chords are indicated: D, Hm, G, A, Hm, G, A, and D. Below the staff, the lyrics are written in a simple, sans-serif font. The lyrics are 'Us - krs - nu Go - spo-din, A - le - lu - ja! Us - krs - nu ka-ko re - če!'. The score is decorated with colorful confetti on the left side.

ECTS 3

četvrtkom u 10:15

FFRZ dvorana P26

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

Ljetni semestar ak. g. 2024./25.

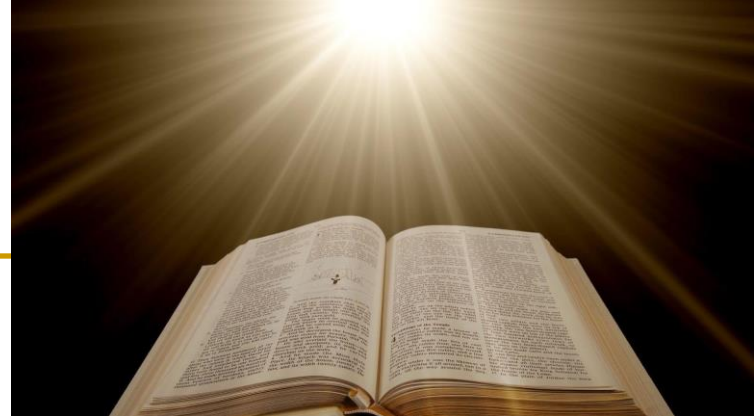
amdg.eu → nastava

ECTS 3

četvrtkom u 10:15

FFRZ dvorana P26

***1. Judita –
paradigma***

2. Obnovljeni blagdan Sjenica

**A) Knjiga o Juditi – *paradigma*
za čitanje Svetoga pisma**

**B) Izvor, pristup i uloga Svetog
pisma u Neh 8**

Knjiga o Juditi – *paradigma za* *čitanje Svetoga pisma*

Slaba, a snažna *Judita – spasiteljica*

- ❖ **Bog spašava svoj narod rukom udovice**
- ❖ **16 poglavlja na grčkom o יהודית *jêhûdît***
- ❖ **hrvatska povijest: Marulić, Gavran**

Priprava spasenja

- ❑ *Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?*
- “Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)
  - ❑ Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)
- Tek u Jdt 8 = u pozadini
- Kći Merarijeva (8,1; 16,6)
  - ❑ potrebna zaštite
- Udovica! – bez muža
  - ❑ Posebna skrb Božja
  - ❑ Bogu posvećena, do smrti (16,22)
- Asketski živi, na glasu (8,8),
  - ❑ *do koje dobi (16,23)?*
- Doživjela preko 100 (16,23)

Priznat autoritet

- *Pristup glavarima u 8,10.14.24?*
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26)
  - “postavljate se iznad Boga” (12)
  - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- *Što traže glavari (8,31):*
- **Zagovor: “Moli za nas!” (31)**
- *Judita najavljuje Božje djelo (8,33):*
- **Mojom rukom spas Izraelu (33)**
  - Moli: “Ojačaj moju ruku!” (9,9.10)

Iskonska bitka

- “Nabukodonor” – šifra (1,7)
  - kralj Asiraca, u Perziji, s grč. pokrajinom
  - koji vlada i nad Damaskom (Aram)
- **Titula u 2,5? Protivnik u 1,13?**
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13 usp. Post 10,22)
- **Nakana u Jdt 2,3:**
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (3,8) – usp. Iz 14,12
- **Grad “Betulija” (8,11 itd.):**
- [betula] djevica (Šimunova sestra Jdt 9,2 usp. Post 34), [bet-El] dom Božji

Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - Izraelci (10,7)
  - Asirske straže (14)
  - ispred i u šatoru (19.23)
  - Holofernu srce lupa (12,16)
- **Judita zadivljuje mudročću (11,20s)**
  - Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)
  - Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)
  - Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19), **slažu se (16.22)****
- **“Bog me je poslao” (16) – “Bog te je poslao” (22)**
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**

Judita – moliteljica

- *Prije djela u Jdt 9?*
- molitva – kako 9,1; 10,2; kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavarara
  - Priprava za akciju
- *Iz tabora svake noći (12,8):*
- na molitvu (12,8)
- *Prije udarca (13,4s.7):*
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli

- *Koliko puta udara (13,8)?*
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim oružjem
- *Napadači u 14,3; 15,2s?*
- bježe (14,3; 15,2s)
– rat Gospodnji

Zahvala Bogu

- *Poziv Juditin 3x u 13,14:*
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - *Tko je i kako hvali u 15,8.10?*
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - *Voditeljica u hvali u 15,14:*
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - “Slavite Boga” (16,1)
  - “Svlada rukom jedne žene” (16,5)
- *Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?*
- **κῦριος koji *mrvi, dokončava* ratove (9,7; 16,2)**
– drobi, razbija, konflikte pretvara u prah

Uskrsnu Gospodin (Ps 24)

The image shows a musical score for the song 'Uskrsnu Gospodin (Ps 24)'. The score is written on a single staff in treble clef, with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 4/4 time signature. The melody consists of quarter notes and half notes. Above the staff, the chords are indicated as D, A, Hm, A, G, A, and D. Below the staff, the lyrics are written in a simple font: 'Us-krs-nu Go-spo-din do - i - sta, a - le - lu - - ja'. The lyrics are aligned with the notes of the melody.

D A Hm A G A D

Us-krs-nu Go-spo-din do - i - sta, a - le - lu - - ja

Obnovljeni Blagdan sjenica

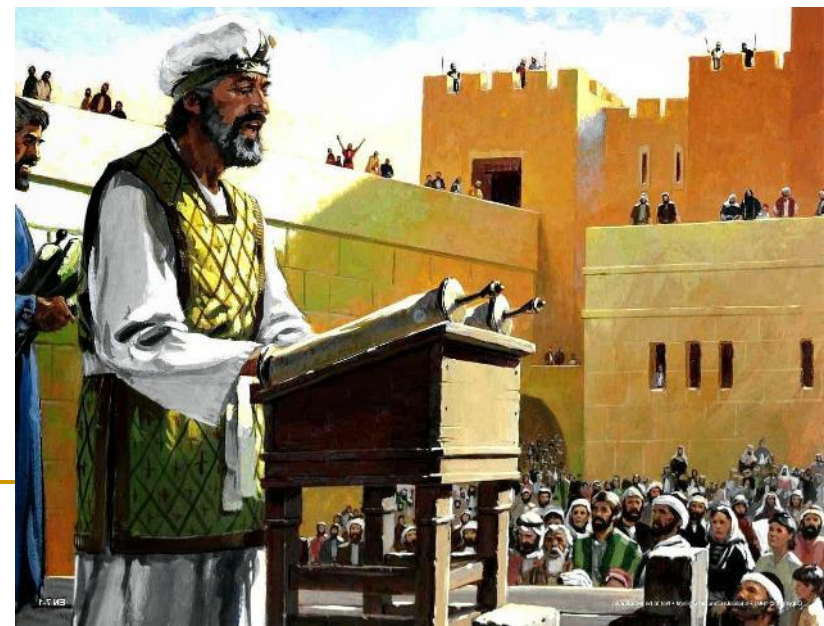
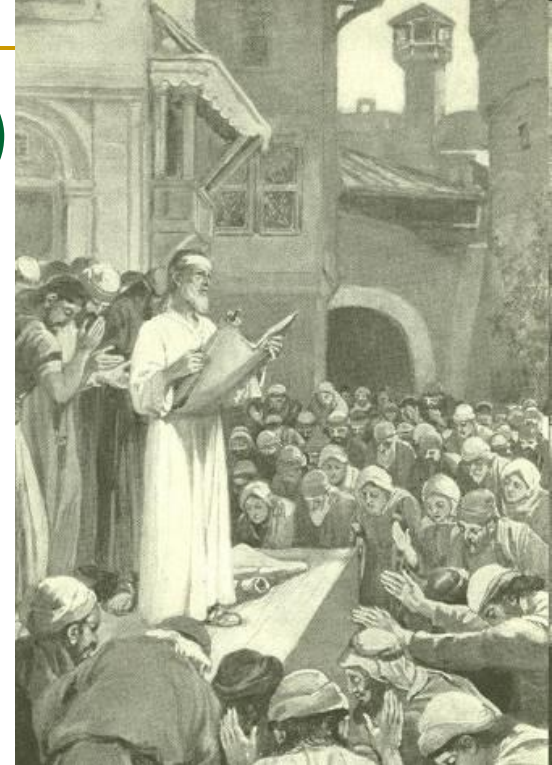
“Ezra the priest brought the law before the congregation.”—*Neh.* viii. 2.

**Izvor, pristup i uloga Svetog pisma
u Neh 8**

**Kako Ezra i Nehemija
proglašavaju Zakon Božji**

Proglas *Zakona* (Neh 8)

- Glavni subjekt כל העם *kol ha' am*
11x (Neh 8,1.3.5[3x].6.9[2x].11.12.13)
- Sav narod – 8,1: kao jedan
čovjek (KS), jednostušno (Š.)
- קהל *qāhāl* zbor (KS), skupština (Š.)
8,2.17 (usp. קהלה *q^ehillâ* 5,7)
  - → Crkva
  - *Što traže u 8,1:*
- Toru – od Boga za Izrael
  - *Reakcije u 8,9b.12?*
- Plač (v9b) → Slavlje (v12)

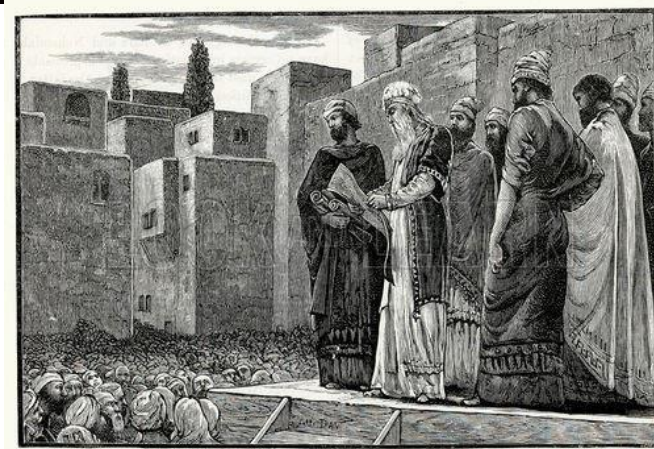
Liturgijski pristup

- *Gdje je Ezra?*
(Neh 8,4s)
- **Postolje, povišeno**
  - *S koliko ljudi? (v4)*
- **Jedan od 14 (s desne strane)**
  - *Uvodni “obred” (8,5s):*
- **Ezra otvara knjigu (8,5), zajednica ustaje**
  - *Ezra u v6a (usp. Ezr 7,27):*
- **blagoslov (v6a)**

Pedagogija

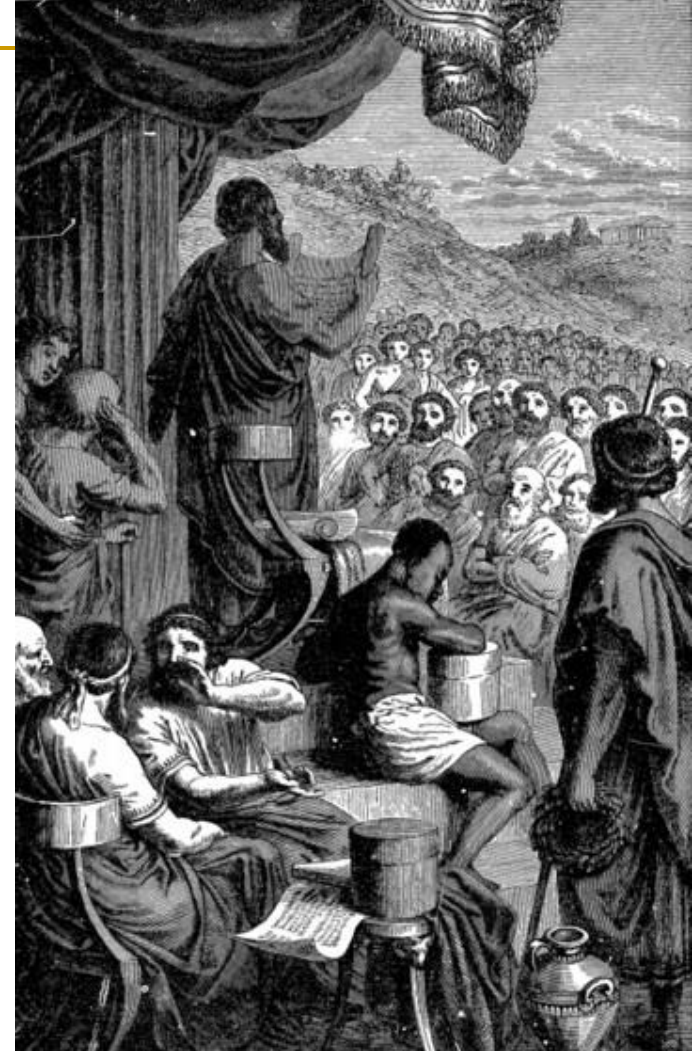
- ▣ *Zajednica u Neh 8,6b?*
- **2x “Amen!”**,
podignutih ruku
- **Klanjanje**
  - ▣ *Čitanje v7-9 – Tko? Kako?*
- **Leviti (v7.9)**
- **Objašnjavanje (v7)**
- **Po odlomcima, tumačenje (v8)**
- **Poučavanje (v9)**

EZRA READING THE LAW TO THE JEWS.

Prihvaćanje

- *Zajednica i Zakon u Neh 8,3:*
- **Pozorno slušanje =**
“uši prema Knjizi” (v3)
- **Cijelo prije podne? (8,3)**
  - *Koliko dana (v18)?*
- **Sedam dana (v18)**
  - *Je li pouka uspješna (v12b)?*
- **Razumjeli su (spoznali, shvatili v12b)**

“Velika radost”

- יום קדוש *jôm qadoš*
(Neh 8,9.10.11) –
tko (i što) govori?
- Svet, posvećen dan –
Ezra, Nehemija i leviti (v9)
- Nehemija: jedite sočno, pijte fino (v10)
- Leviti: budite u miru (v11)
  - Rezultat u v12?
- Veliko slavlje (KS), dan radosti (Š.)
= 2x “velika radost” (v12.17)

Formula?

- **שִׁמְחָה גְּדוֹלָה** *śimḥâ g^edolâ*
- **Salomon pomazan**
(1 Kr 1,40; 1 Ljet 29,22)
- **David prikuplja darove**
za budući Hram (1 Ljet 29,9)
- **Pasha kralja Ezekije** (2 Ljet 30,21.26)
- **Radost zbog shvaćanja** (Neh 8,12)
- **Posvećenje jeruzalemskih zidina** (Neh 12,43)
- **Jona zbog hladovine bršljana** (Jon 4,6)
  - **8x u SZ + 6x NZ = 2x7**

Formula?

- **χαρά μεγάλη – kronološki**
- **Javljam vam veliku radost (Lk 2,10)**
- **Mudraci (ponovo) vide zvijezdu nad Betlehemom (Mt 2,10)**
- **Žene nakon susreta s anđelima (Mt 28,8)**
- **Učenici se poslije Uzašašća vraćaju u Jeruzalem (Lk 24,52)**
- **Filip navijestio evanđelje Samariji (Dj 8,8)**
- **Pavao i Barnaba na putu u Jeruzalem izvješćuju o obraćenju pogana (Dj 15,3) → Koncil**

Veliki *Blagdan*

- **Vijeće drugoga dana (Neh 8,13):**
- **Ezra, glavari, svećenici, leviti**
- **Pronašli Lev 23,34-36.39-43**
  - *Koji blagdan?*
- **Blagdan Sjenica**
  - *Što obilježava? (Lev 23,43)*
- **Izlazak iz Egipta**
  - *Kako? (42)*
- **“Stanujte u sjenicama” (42)**
- *Od kada zanemaren (Neh 8,17)?*
- **Jošua = novi ulazak u Obećanu zemlju**
  - *Tko slavi (v17)?*
- **Povratnici (usp. Neh 7,6-68)**

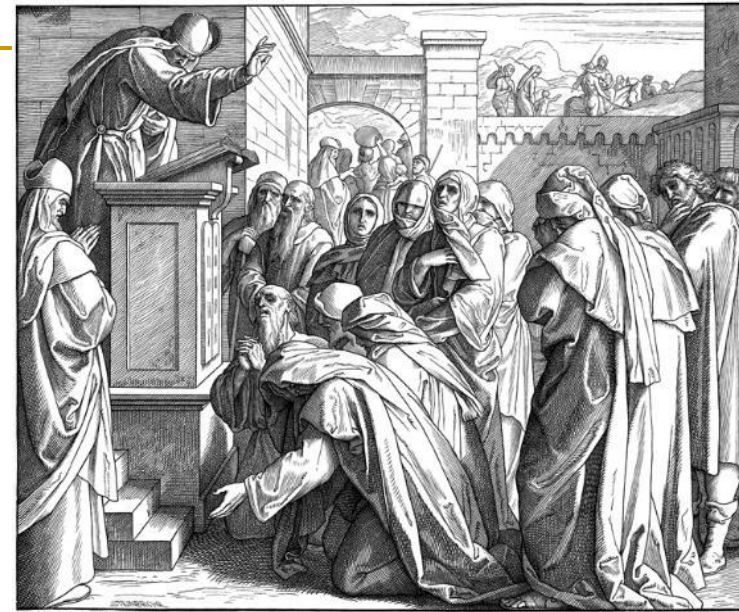
Obnova *Blagdana*

- *'Blagdan' u 7. mjesecu (1 Kr 8,2; Ezr 3,4)?*
- **Posveta 1. Hrama**
- **Obnova bogoslužja u Jeruzalemu (Ezr 3,4)**
  - *Značenje u Zah 14,16?*
- **Iz svih naroda klanjaju se Kralju (Zah 14,16)**
- **Blagdan sjenica – Iv 7,2**
  - **Nije li vam Mojsije dao Zakon (Iv 7,19)?**

Nehemija na Blagdan

- Upravitelj “Tiršata”
  - *S kim?* (Neh 8,9)
- uz svećenika Ezru i levite
  - *Govor – kakav je Nehemija?* (8,10)
    - a) “ne žalostite se!” – *uvid u stanje*
      - “ne bojte se ovih!” (4,8)
    - b) “jedite, pijte!” – *smisao za potrebe*
      - “150 za mojim stolom” (5,17)
      - “Blagujte! Pred Bogom!” (Pnz 12,7.18)

Des Volkes Buße.
Von vier und zwanzig Jahren her kamen die Kinder Israel zusammen mit Heften und Säden und trugen auf ihnen, und sonderlich den Samen Israel von allen fremden Kindern, und traten hin und bekamen ihre Städte und ihre Wälder wiederher.
246 Nehemia. Kap. 9. v. 1. 2.

Nehemijina uloga

- c) “dio onima koji nemaju” – *bratsko dijeljenje* (Neh 8,10)
  - otpust dugova: “vratit ćemo” (5,12)
  - odricanje od plaće: “upraviteljski kruh” (14)
- d) teološko utemeljenje:
  - “Gospodinova radost – ona je vaša utvrda”
  - “Veselite se!” (Pnz 12,7.12.18)

